

Rapportage kernsportonderzoek 2021

Lelystad, december 2021

Kenmerk: 39/JK/Kernsportonderzoek

Sportservice Flevoland

Postbus 2251

8203 AG LELYSTAD

T. 0320-25 11 13

info@sportflevo.nl

www.sportflevo.nl

Samenvatting Kernsportonderzoek 2021

December 2021

De provincie Flevoland heeft als onderdeel van haar beleid in 2009 gekozen voor het ontwikkelen van twee kernsporten: Triathlon en Watersport. In de huidige Sportnota (2019-2022) is ervoor gekozen om deze kernsporten uit te breiden met Hardlopen en Fietsen.

Kernsporten zijn sporten die bij Flevoland passen en bijdragen aan de identiteit van de provincie Flevoland. Deze samenvatting presenteert de resultaten van het derde kernsportonderzoek en is daarmee een vervolg op de onderzoeken die zijn uitgevoerd in 2009 en 2017. In dit onderzoek wordt gekeken of de huidige kernsporten nog aansluiten bij Flevoland.

De sporten zijn beoordeeld op de volgende criteria: 1 De mate waarin de sporten aansluiten bij *de identiteit en het 'Het verhaal van Flevoland'*, 2 *De populariteit* van sporten in Flevoland, 3 *De organisatiekracht en vitaliteit* van de sportverenigingen in Flevoland, 4 *De aanwezigheid van een topsportstructuur* binnen de sporten in Flevoland en 5 *De mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen* in Flevoland.

De sporten zijn dit jaar ook op de drie volgende componenten beoordeeld: 1 *De sociale component*, 2 Het ongeorganiseerd kunnen beoefenen van de activiteit in een *bewegvriendelijke omgeving* en 3 De mogelijkheid van het beoefenen van de activiteit voor *alle doelgroepen*.

De top 5 sporten in Flevoland

(op basis van de 5 componenten)

Achter de sporten is de totaalscore te vinden.
Maximaal waren er 100 punten te verdienen.

1. Watersport – 88
2. Hardlopen – 69
3. Triathlon – 69
4. Badminton – 62
5. Hippische sport – 60

De top 5 sporten in Flevoland

(op basis van de 3 extra componenten)

Achter de sporten is de totaalscore te vinden.
Maximaal waren er 7 punten te verdienen.

1. Wandelsport – 7
2. Voetbal – 7
3. Toerfietsen – 6
4. Hardlopen – 6
5. Watersport – 5

Conclusie

- **Corona** heeft een grote invloed (gehad) op het sport- en beweggedrag
- **Hardlopen** en **Fietsen** hebben aan populariteit gewonnen
- **Watersport** staat op plek 1 als Flevolandse kernsport
- **Urban Sports** hebben een enorme sprong gemaakt op de ranglijst
- **Wandelsport** scoort maximaal op de extra componenten

Aanbevelingen

- Behoud de **kernsporten**
- Voeg **wandelen** aan hardlopen toe
- Investeer in **Urban Sports**
- Blijf **watersport** doorontwikkelen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Theoretisch kader	9
3. Methode	19
4. Resultaten.....	28
5. Conclusie en aanbevelingen	35
6. Bronvermelding	40
7. Bijlagen	43

1. Inleiding

De provincie Flevoland heeft als onderdeel van haar beleid in 2009 gekozen voor het ontwikkelen van twee kernsporten. Kernsporten zijn sporten die bij Flevoland passen en bijdragen aan de identiteit van de provincie Flevoland. Aan de hand van het kernsportonderzoek 2009 is er gekozen voor de sporten triathlon en watersport. Hedendaags zijn er door de provincie vier kernsporten bepaald, namelijk triathlon, watersport, hardlopen en fietsen.

Dit kernsportonderzoek wordt voor de derde keer uitgevoerd en is daarmee een vervolg op de onderzoeken uit 2009 en 2017. Het onderzoek bevat naast een score op de sporten ook een korte terugblik op vier jaar kernsportbeleid. Tot slot kan dit onderzoek dienen als input voor de nieuwe Sportnota 2023 – 2027.

Aanleiding

Sinds maart 2020 is een groot deel van de sportsector door de COVID-19 maatregelen stilgelegd. Door deze maatregelen bleven Nederlanders zoveel mogelijk thuis. Deze oproep heeft ertoe geleid dat de sport- en beweegdeelname, wensen en behoeften in de periode van de coronamaatregelen zijn veranderd. Alleen de ongeorganiseerde sport lijkt tamelijk ongeschonden uit de coronacrisis te zijn gekomen (Pulles, 2020). Daarnaast is de populariteit van de ongeorganiseerde sporten gegroeid en wordt de mogelijkheid om te kunnen bewegen in de beweegvriendelijke omgeving steeds belangrijker (Pulles, 2020).

Deze verschuiving in het sportlandschap vraagt om een update van het kernsportonderzoek. Naast de criteria uit de onderzoeken 2009 en 2017, adviseert Sportservice Flevoland om een aantal aanvullende criteria op te nemen in het onderzoek van 2021. Deze aanvullende criteria hebben veel invloed gehad op het sportlandschap. Dit zijn:

- I. De sociale component van sport.
- II. Het (ongeorganiseerd) kunnen doen van de activiteit in een beweegvriendelijke omgeving (openbare ruimte).
- III. De mogelijkheid van het beoefenen van de activiteit voor alle doelgroepen (bijvoorbeeld leeftijd & SES).

De verdere uitwerking van de aanvullende criteria is te vinden in het theoretisch kader. Het doel van het kernsportonderzoek is om te onderzoeken of we in Flevoland nog de meest geschikte sporten inzetten voor de provincie. Of dat er mogelijk een andere keuze gemaakt moet worden voor andere takken van sport. Het onderzoek kan daarnaast eventueel als input dienen voor het nieuwe sportbeleid van Flevoland 2023-2027.

Waarom een kernsport?

De kenmerken die de provincie Flevoland onderscheiden zijn: water, wind en ruimte. Deze kenmerken worden in de provinciale Sportnota de 'Flevo Flavour' genoemd. Sport is bij uitstek geschikt om het unieke karakter van Flevoland aan den lijve te ondervinden en 'Het verhaal van Flevoland' over te brengen, zoals deze in de Omgevingsvisie wordt beschreven. Door een aantal takken van sport te kiezen die het meest aansluiten bij de kenmerken van Flevoland, kan sport dienen als middel om Flevoland te promoten. Om zo efficiënt mogelijk om te gaan met de beschikbare middelen en zo effectief mogelijk sport als marketingmiddel in te zetten, heeft de provincie Flevoland ervoor gekozen om *watersport*, *triathlon*, *hardlopen* en *fietsen* te profileren als de vier kernsporten die goed bij Flevoland passen. Kernsporten zorgen ervoor dat mensen Flevoland op een actieve manier kunnen beleven, waardoor 'Het verhaal van Flevoland' wordt beleefd, ervaren en vervolgens door bezoekers en inwoners ook wordt uitgedragen. De keuze voor bepaalde kernsporten heeft ervoor gezorgd dat deze sporten naar een hoger niveau werden gebracht en het bood houvast bij het maken van beleidskeuzes.

De opgave bij de kernsporten is om deze sporten in te zetten bij gebiedspromotie, waardoor ze bijdragen aan een positief imago van Flevoland. Met haar karakteristieke landschap en unieke bezienswaardigheden is sport een uitstekend middel om bezoekers en inwoners Flevoland te laten ervaren en beleven. Naast het feit dat deze sporten bijdragen aan de gezondheid, brengt het mensen op de meest unieke plekken.

Korte terugblik vier jaar kernsporten

Sinds 2012 bevat de provincie kernsporten. Tot 2019 waren deze kernsporten triathlon en watersport. In de huidige Sportnota (2019-2022) is ervoor gekozen om deze kernsporten uit te breiden met hardlopen en fietsen, omdat middels al deze vier sporten inwoners van en bezoekers aan Flevoland in aanraking komen met de kenmerken van Flevoland. Kortom door deze sporten te beoefenen 'ervaren' inwoners en bezoekers de provincie Flevoland.

De coronamaatregelen hebben het sportlandschap en dus ook de vier kernsporten afgelopen jaren flink beïnvloed. Triathlon is bij uitstek een evenementsport en is daardoor hard geraakt door de coronacrisis. Het is een sport waarbij deelnemers toewerken naar een evenement. Zwemmen, fietsen, hardlopen in een aaneengesloten race. Anders dan bij andere sporten, is triathlon als zodanig geen sport die je alleen als training beoefent, zonder een wedstrijd in het vooruitzicht. Toch is in 2021 het WK triathlon in Almere met groot succes georganiseerd, met daarnaast verschillende side-events verspreid over meerdere dagen.

Ook bij de watersport zorgde de coronamaatregelen ervoor dat een groot aantal wedstrijden niet door kon gaan. Daar staat tegenover dat de recreatieve watersport gegroeid is. Veel mensen in en buiten Flevoland hebben een boot of supboard gekocht, om zo hun ontspanning te zoeken op het water.

Door de coronaperiode zijn de kernsporten fietsen en hardlopen enorm populair geworden. Doordat veel andere sporten door de maatregelen wegvielen, ontstond er hernieuwde vrijetijdsbeleving en zijn zowel fietsen als hardlopen in 2020 en 2021 enorm in populariteit gegroeid. Dit is terug te zien in de verkoop van fietsen en hardloopschoenen, de verhuur van fietsen (MTB), verschillende onderzoeken van o.a. NOC*NSF en Sportservice Flevoland en de enorme activiteiten op Strava. Daarnaast steeg het aantal wandelaars door de populaire app 'ommetje'.

Samenwerking

In de afgelopen jaren is enorm ingezet op samenwerking. De samenwerking en het verbinden van mensen en organisaties met elkaar, is gerealiseerd door het organiseren van diverse platformbijeenkomsten, gezamenlijke communicatie-uitingen en gezamenlijke organisatie van projecten voor verschillende doelgroepen. Voorbeelden zijn de onderwijsprogramma's en side-events voor (nieuwe) doelgroepen tijdens evenementen die binnen de kernsporten zijn georganiseerd.

Zo heeft de projectleider van Sportservice Flevoland met enthousiaste watersportaanbieders, stichtingen en ondernemers een impuls kunnen geven aan het ontwikkelen van een watersportkaart en plannen voor de komende jaren. Daarnaast zijn er ook binnen de triathlon verschillende (digitale) bijeenkomsten georganiseerd om de problemen te bespreken die corona meebracht, maar ook om vooruit te kijken naar het (samen) organiseren van evenementen.

Ook binnen de nieuwe kersporten zijn ontwikkelingen gemaakt om een platform op te richten om clubs, ondernemers en enthousiastelingen met elkaar te verbinden.

Regionale Trainingscentra

Flevoland bevat in totaal zeven Regionale Trainingscentra (RTC's), namelijk voor triathlon, taekwondo, badminton, handboogschieten, voetbal, zeilen en windsurfen. Er trainen momenteel 70 atleten en dat is een licht stijgend aantal ten opzichte van 2017.

De kernsport watersport heeft twee RTC's in Flevoland namelijk het RTC Windsurfen en het RTC Zeilen. Het RTC Zeilen ontwikkelt zich positief. Er is meer samenwerking in de regio opgepakt met andere zeilverenigingen. Het doorverwijzen van talenten én het optrekken richting wedstrijden en trainingen wordt sinds 2021 samen opgepakt. Dit biedt kansen voor de toekomst ten aanzien van de zeilsport. Ook het doorverwijzen van talenten naar het NTC vindt jaarlijks plaats.

Het RTC Windsurfen ondergaat een transformatie. Dit RTC gaat zich meer richten op de nieuwe Olympische discipline, namelijk het windfoilen. Dit vergt tijd aangezien een talent altijd eerst moet leren windsurfen en pas daarna de stap naar het windfoilen kan maken.

Het RTC Windsurfen is nog steeds erg succesvol. Ten aanzien van het windfoilen is dit RTC wereldwijd koploper en wordt er internationaal naar de ontwikkelingen binnen het RTC Windsurfen in Almere gekeken. Men kijkt welke materialen en trainingsmethodes zij gebruiken. Vandaar dat ze nu ook met twee talentengroepen kunnen werken.

Op basis van de samenwerking met de betrokken sportbonden, de realisatie van de RTC's en de doorstroom van talenten, geldt voor alle drie de RTC's (Windsurfen, Zeilen en Triathlon) dat er geconcludeerd kan worden dat ze uitstekend functioneren en bijdragen aan de sportinfrastructuur binnen de huidige kernsporten. Daarnaast zet het ook de sport in Flevoland op de kaart.

Opzet

In dit kernsportonderzoek is dezelfde opzet/methodiek gebruikt als de eerdere kernsportonderzoeken (2009 en 2017). Dat betekent dat er gebruik is gemaakt van een vaste systematiek van puntentelling om te komen tot een overzicht van de sporten die het beste bij Flevoland passen op het gebied van onderstaande criteria:

1. De mate waarin de sporten aansluiten bij de identiteit en 'Het verhaal van Flevoland'.
2. De populariteit van sporten in Flevoland.
3. De organisatiekracht en vitaliteit van de sportverenigingen in Flevoland.
4. De aanwezigheid van een topsportstructuur binnen de sporten in Flevoland.
5. De mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen in Flevoland.

In de methode wordt toegelicht hoe er per criteria punten zijn gegeven.

2. Theoretisch kader

In dit hoofdstuk worden de vijf criteria toegelicht en de aanvullende vraagstukken beschreven met de argumentatie waarvan Sportservice Flevoland adviseert om deze mee te nemen in het nieuwe onderzoek. De vijf criteria waarop de sporten worden gescoord zijn: 1. De mate waarin de sport aansluit bij de identiteit en het verhaal van Flevoland, 2. De populariteit van de sporten in Flevoland, 3. De organisatiekracht en vitaliteit van sportverenigingen in Flevoland, 4. De aanwezigheid van een topsportcultuur binnen de sporten in Flevoland en 5. De mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen in Flevoland.

Daarna zijn de aanvullende vraagstukken beschreven, namelijk *de sociale component*, het ongeorganiseerd kunnen beoefenen van de activiteit in een *bewegvriendelijke omgeving* en de mogelijkheid van het beoefenen van de activiteit voor *alle doelgroepen*. Ten slotte worden enkele *trends en ontwikkelingen* beschreven.

2.1 De identiteit en het verhaal van Flevoland

In verschillende beleidsdocumenten van de provincie Flevoland, waaronder de Omgevingsvisie, wordt gestreefd naar een bepaalde identiteit van Flevoland die de Flevolandse kernwaarden uitdagen. Om dit te kunnen onderbouwen zijn vier categorieën opgesteld: 1. de mate waarin de sport past bij de 'Flevo Flavour', 2 de aantrekkelijkheid van de sport voor toerisme, recreatie en leisure, 3. de mate waarin de sport aansluit bij de identiteit van de verschillende Flevolandse gemeenten en 4. de mate waarin de sport aansluit bij 'Het verhaal van Flevoland'. Hieronder zijn de beschreven categorieën toegelicht.

De mate waarin de sport past bij de 'Flevo Flavour'

De provincie Flevoland heeft de fysieke kenmerken van Flevoland vastgesteld in de herziene Sportnota (Provincie Flevoland, 2018). Deze fysieke kenmerken worden getypeerd als de Flevo Flavour¹ wat staat voor **wind, water en ruimte**.

---

¹ Sportbeleid dat rendeert in Flevoland, 2013

De aantrekkelijkheid van de sport voor toerisme, recreatie en leisure

De kernsporten worden tevens ingezet voor gebiedspromotie. Om sporten als gebiedspromotie te kunnen inzetten, is het van belang dat de sporten toegankelijk en aantrekkelijk zijn voor toeristen en recreatiemogelijkheden bieden voor de eigen inwoners.

De mate waarin de sport aansluit bij de identiteit van de verschillende Flevolandse gemeenten

Hoewel Flevoland één provincie is, hebben de zes gemeenten hun eigen identiteit. Om de provincie als geheel mee te nemen is Visit Flevoland gevraagd om aan te geven in hoeverre de sport past bij een desbetreffende gemeentelijke identiteit.

De mate waarin de sport aansluit bij 'Het verhaal van Flevoland'

In de Omgevingsvisie van de provincie Flevoland staat het belang van 'Het verhaal van Flevoland' (Provincie Flevoland, 2017). Voor dit onderdeel zijn de sporten gescoord op basis van het kunnen bijdragen en uitdragen van 'Het verhaal van Flevoland'. Toerisme Flevoland is één van de partners die 'Het verhaal van Flevoland' actief uitdraagt en zij heeft deze categorie beoordeeld aan de hand van de volgende kernmerken: *ambitieuw, speels, opmerkelijk, zelfbewust en dynamisch*.

2.2 Populariteit sport in Flevoland

De populariteit van de sport wordt in vier categorieën uiteengezet: 1. het aantal sportaanbieders van de sport in Flevoland, 2. het aantal leden en beoefenaars van de sport in Flevoland, 3. de groeipotentie van de sport in Flevoland en 4. de verhouding van lidmaatschappen per sport in Flevoland ten opzichte van de landelijke verhoudingen.

Het aantal sportaanbieders van de sport in Flevoland

Sportverenigingen zijn voor het uitrollen van de kernsporten een belangrijke en potentiële samenwerkingspartner. De infrastructuur van verenigingen is daarom belangrijk voor het succes van het kernsportbeleid. Het aantal sportaanbieders van de sport in Flevoland is onderzocht door de website van de desbetreffende sportbond te raadplegen.

Het aantal leden en beoefenaars van de sport in Flevoland

Het aantal leden en beoefenaars van de sport in Flevoland laat een gedeelte van de populariteit van de sport zien. Op basis van de KISS-rapportage (NOC*NSF, 2021) is onderzocht welke sporten de meeste leden hebben in Flevoland in 2020. Het aantal beoefenaars van een sport (dat hoeven niet per se leden te zijn) wordt gescoord aan de hand van de rapportage 'Zo sport Nederland 2020' (NOC*NSF, 2020).

De groeipotentie van de sport in Flevoland

De groeipotentie van de sport in Flevoland is beoordeeld aan de hand van de groeipotentie van de sportbond en van de ontwikkeling van de sportdeelname. Op basis van lidmaatschapscijfers van sportbonden van de afgelopen drie jaar (2018 t/m 2020) heeft NOC*NSF de groeipotentie van de sporten benoemd in de KISS-rapportage (NOC*NSF, 2021).

De lidmaatschappen in Flevoland ten opzichte van landelijke lidmaatschappen

Het aantal Flevolandse verenigingsleden per sport is gedeeld door het aantal inwoners van Flevoland en dit is ook gedaan voor de totale Nederlandse sport. Hierdoor is er een verhouding te zien hoe de Flevolandse sport scoort ten opzichte van de Nederlandse sport.

2.3 De organisatiekracht en vitaliteit van sportverenigingen

Binnen sportverenigingen komen mensen samen. Er wordt bijgedragen aan een actieve leefstijl en sport heeft veelal een vormende waarde. In hoeverre zijn sportverenigingen in staat om hieraan bij te dragen? Steeds vaker wordt gesproken over de vitaliteit van sportverenigingen. Het Mulier Instituut heeft een vitaliteitsindex ontwikkeld waarmee een beeld kan worden verkregen van de organisatiekracht en de maatschappelijke functie van verenigingen. Deze vitaliteitsindex laat zien of een vereniging nu en in de toekomst goed in staat is om haar sport(en) aan haar leden aan te bieden (Lucassen & van Kalmthout, 2015). Dit hoofdstuk is opgedeeld in drie onderdelen: 1. vitaliteit van sportverenigingen - krachtig en organisatorisch sterk, 2. spreiding van sportaanbod in Flevoland en 3. aangepast sportaanbod.

Vitaliteit sportverenigingen - krachtig en organisatorisch sterk

De vitaliteit van de sportvereniging wordt gedefinieerd als de organisatiekracht van de sportvereniging, de mate waarin de vereniging in staat is haar sportaanbod te organiseren voor haar (potentiële) leden en de mate waarin ze haar maatschappelijke functie vervult. In dit onderzoek is op de volgende punten gescoord:

- *Financiën*: de financiële positie, het financiële beleid en de begrotingsruimte.
- *Kader en vrijwilligers*: voldoende kader, taakomschrijving en verdeling, en werving kader.
- *Vakkundigheid van het bestuur*: een bekwaam bestuur met daadkracht en deskundigheid, maar ook de aanwezigheid van een beleidsplan met een duidelijke missie en visie.
- *Maatschappelijke betrokkenheid*: de betrokkenheid van een vereniging bij de gemeente en haar inwoners (gericht op de wijk, buurt, zorginstellingen, doelgroepen). Is de sportvereniging er alleen voor de leden of heeft ze ook de blik naar buiten gericht.

Spreiding van sportaanbod in Flevoland

Het onderdeel 'Spreiding van sportaanbod in Flevoland' omvat de sportinfrastructuur van de desbetreffende sport in de Flevoland. Voor een mogelijke kernsport is het van belang dat de sport breed gedragen wordt om ook daadwerkelijk de sport te kunnen stimuleren. Zodra een sport sterk vertegenwoordigd is in één gemeente, maar niet of nauwelijks voorkomt in de rest van Flevoland, is deze sport minder geschikt als provinciale kernsport.

Aangepast sportaanbod

Naast vitaliteit kan de maatschappelijke betrokkenheid uitgelezen worden door de aanwezigheid van aangepast sportaanbod. Het aangepast sporten is een onderdeel in het sportbeleid van de provincie Flevoland en wordt als één van de weinige specifieke doelgroepen genoemd in het sportbeleid. Aangepast sporten kent een bijzondere positie in het provinciaal beleid en het wordt als een pre bevonden wanneer een vereniging aangepast sportaanbod heeft. Er wordt gekeken of een sport een aangepast sport- en beweegaanbod heeft voor mensen met een beperking of chronische aandoening. Het onderdeel 'Aangepast sportaanbod' is gescoord op twee onderdelen: de aanwezigheid van het sportaanbod en de verspreiding en potentie voor verdere verspreiding van het sportaanbod in Flevoland.

2.4 De aanwezigheid van een topsportstructuur binnen de sporten in Flevoland

De ambitie van de provincie Flevoland is om talentontwikkeling in de provincie te stimuleren. Dit impliceert dat een tak van sport, naast breedtesport, ook de mogelijkheid moet bieden voor een talent om door te groeien naar regionaal en/of landelijk niveau. Binnen het criterium 'De aanwezigheid van een topsportstructuur binnen de sporten in Flevoland' wordt de topsportstructuur per tak van sport beoordeeld. De begrippen die worden gehanteerd zijn afkomstig uit de landelijke topsportstructuur van NOC*NSF. In deze beoordeling is naar vier onderdelen gekeken: 1. de aanwezigheid van teams op het hoogste competitieniveau in Flevoland, 2. de aanwezigheid van topsporters en talenten in Flevoland, 3. de aanwezigheid van RTC's en topsportprogramma's in Flevoland en 4. De indeling van topsportdisciplines.

De aanwezigheid van teams op het hoogste competitieniveau in Flevoland

Er wordt gekeken naar het hoogste niveau waarop het eerste team uitkomt. Het gaat hierbij om sporten in wedstrijdverband en sporten die zijn geaccrediteerd bij NOC*NSF. Dit kan zowel in teamverband als op individueel niveau zijn, waarbij op individueel niveau het gemiddelde wordt genomen van de beste drie atleten van de vereniging.

De aanwezigheid van topsporters en talenten in Flevoland

Voor de beoordeling van het aantal sporttalenten en topsporters in Flevoland, is de landelijke database van NOC*NSF gebruikt. In de landelijke database staan alle talenten die via de aangesloten sportbonden zijn aangewezen als talent of topsporter op basis van hun prestaties.

De aanwezigheid van RTC's en topsportprogramma's in Flevoland

Om talenten klaar te stomen voor de absolute top, zijn er de afgelopen jaren diverse initiatieven ontstaan voor het organiseren van Regionale Trainingscentra (RTC's) in Flevoland. Dit zijn trainingsprogramma's die worden aangestuurd door een sportbond en waarbij talenten een intensief trainingsprogramma volgen. De RTC's worden door de sportbonden zelf geïnitieerd bij NOC*NSF en komen ook tot stand door middel van provinciale en gemeentelijke ondersteuning. Daarnaast zijn er verschillende initiatieven die (nog) niet in aanmerking komen voor een RTC-accreditatie, maar wel een extra trainingsprogramma bieden voor sporttalenten binnen een tak van sport.

De indeling van topsportdisciplines

Elke sportbond maakt een investeringsplan en NOC*NSF verdeelt de middelen volgens de opgestelde lijst van Topsport- en Internationale wedstrijdssportdisciplines 2021 – 2024. Als één of meer topsportdisciplines (paralympisch, mannen, vrouwen) van een bepaalde sport voorkomen in het topsportinvesteringsplan, zijn er punten toebedeeld.

2.5 De mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen

In de herijkte Sportnota van de provincie Flevoland (Provincie Flevoland, 2018) staat de uitdaging geformuleerd om sport niet alleen als een op zichzelf staand doel te zien, maar (ook) als middel voor economische ontwikkeling en gebiedspromotie. De sportevenementen die in Flevoland worden georganiseerd, zijn hier een voorbeeld van. De sportevenementen leveren een bepaalde economische impact op en zorgen voor deelnemers en bezoekers. Dit hoofdstuk gaat in op de volgende onderdelen: 1. hoeveelheid evenementen van de afgelopen 3 jaar, 2. mogelijkheden tot het organiseren van evenementen en 3. de potentiële economische impact die een evenement kan hebben.

Hoeveelheid sportevenementen in de afgelopen 3 jaar

De hoeveelheid sportevenementen wordt verkregen uit de database van Sportservice Flevoland. Sportservice Flevoland houdt zoveel mogelijk bij welke sportevenementen er georganiseerd worden.

Mogelijkheden tot het organiseren van evenementen

Breedtesportevenementen kunnen ertoe bijdragen dat er meer mensen vanuit de stad of regio lid worden van een vereniging. (Top-)sportevenementen kunnen bijdragen aan de uitstraling van een sport in de provincie Flevoland. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden die de sportaccommodaties en de verenigingen bieden om een *regionaal, breedtesport* en/of *(top)sportevenement* in de provincie te organiseren.

Potentiële economische impact sportevenementen

Onder deze economische impact wordt verstaan: de additionele of extra bestedingen die in een gebied of regio neerslaan en die een direct oorzakelijk verband hebben met het sportevenement. Het gaat dus alleen om extra bestedingen - van deelnemers, bezoekers, media en de evenementenorganisatie - in een regio, die daar niet zouden worden gedaan als het evenement niet of elders plaats zou vinden. Sportservice Flevoland voerde vóór de coronaperiode dergelijke

onderzoeken enkele keren per jaar uit voor evenementenorganisaties volgens de richtlijnen van de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP). Voor definiëring van factoren voor de potentiële economische impact zie bijlage 1.

2.6 De sociale component

Dat sport en bewegen bijdraagt aan een langer en gezonder leven, omdat het goed is voor de fysieke gesteldheid is alom bekend (Alles over sport et al., 2021). Daarnaast heeft sport en bewegen ook een positieve invloed op het mentale welbevinden. Zo toont onderzoek aan dat sport en bewegen een positieve invloed heeft op de eigenwaarde, de gemoedstoestand en de emoties van een persoon. Ook draagt het regelmatig sporten en bewegen bij aan een betere en diepere slaap, waardoor mensen zich minder vaak vermoeid voelen (Biddle, Mutrie & Gorely., 2015). Daarnaast heeft sport en bewegen ook nog eens een positief effect op de cognitie van mensen (voornamelijk bij jeugd en ouderen) (Alles over sport et al., 2021).

Als aanvulling op het bovenstaande tonen verschillende onderzoeken aan dat met name teamsporten, vanwege het sociale karakter, een positieve invloed hebben op de sociaal emotionele ontwikkeling van zowel kinderen als volwassenen (Kooijman, Vlaardingenbroek, Balledux & Kaak, 2021). Zo hebben mensen die doen aan een teamsport over het algemeen minder emotionele problemen en stemmingsstoornissen, waaronder minder depressieve symptomen, minder angst en stress, meer zelfvertrouwen en eigenwaarde, meer sociale interactie, een groter gevoel van saamhorigheid, meer sociaal emotionele steun en een sterker sociaal netwerk. Sociale contacten worden namelijk met name opgedaan bij teamsporten en zijn belangrijk voor de ontwikkeling van het bewustzijn ergens bij te horen. Sport wordt belangrijk gevonden om problemen zoals minder beweging en minder sociaal contact als gevolg van coronamaatregelen, te verzachten en zo bij te dragen aan een veerkrachtige samenleving (Kooijman, Vlaardingenbroek, Balledux & Kaak, 2021).

Opvallend was de grote afname die te zien was bij het sporten bij de sportclub, het fitnessen bij een fitnessclub en het sporten in groepsverband (Alles over sport, De Klein, et al., 2021). Er kan dus verondersteld worden dat met name teamsporten minder zijn beoefend tijdens de coronaperiode, terwijl teamsporten juist een belangrijke bijdrage leveren aan de positieve effecten die sport kan hebben. Echter geven veel sporters wel aan het sociale aspect van sporten enorm gemist te hebben in de coronaperiode (Kooijman, Vlaardingenbroek, Balledux & Kaak, 2021). Het sociale aspect zou dus een goede stimulans kunnen zijn om wél weer te gaan sporten en bewegen.

2.7 De beweegvriendelijke omgeving

Terwijl georganiseerde sporten gedurende de coronaperiode in populariteit zijn afgenomen, winnen ongeorganiseerde buitensporten juist aan populariteit. Het ongeorganiseerde sporten is nu de meest populaire organisatievorm van sportbeoefening (Kronenburg, 2020). Voor de coronaperiode werd het ongeorganiseerde sporten al steeds populairder, maar door de maatregelen is dit alleen nog maar versterkt. Het ongeorganiseerd buiten sporten voldoet namelijk aan het zogenaamde ‘nieuwe normaal’.

De afgelopen periode werd de rol van sport en bewegen in de openbare ruimte als beweegvriendelijke openbare ruimte steeds belangrijker. De beweegvriendelijkheid van de omgeving is de mate waarin de fysieke omgeving gelegenheid geeft tot vormen van sport, spel, actieve recreatie en actief transport, in het bijzonder lopen en fietsen. De veronderstelling is dat een meer beweegvriendelijke omgeving bijdraagt aan meer sport en bewegen (Sport en bewegen in cijfers, z.d.).

Door de coronaperiode is het belang van de beweegvriendelijke openbare ruimte nog meer toegenomen en wordt sporten en bewegen in de buitenruimte gestimuleerd door het creëren van meer ruimte voor lopen en fietsen. Het feit dat deelname aan sport- en beweegactiviteiten in de buitenruimte gedurende de coronacrisis redelijk gelijk gebleven is, heeft het belang van een beweegvriendelijke omgeving nog meer benadrukt (Pulles, 2020). Dit is dan ook een van de redenen waardoor de mogelijkheid tot het beoefenen van de sport in de openbare ruimte wordt meegenomen in het nieuwe kernsportonderzoek.

Daarnaast heeft onderzoek van Van Eck & Davids (2018) aangetoond dat ‘in de buitenlucht zijn’ de belangrijkste reden is om een activiteit te doen bij recreatieve wandelaars en recreatieve fietsers, terwijl dat bij hardlopers en wielrenners/mountainbikers het ‘sportief bezig zijn’ is. Gezondheid wordt door hardlopers als een belangrijke reden genoemd om de activiteiten te beoefenen. Het zelf kunnen bepalen van het tijdstip waarop de activiteiten worden beoefend, is door alle gebruikers van de openbare ruimte als een belangrijke reden genoemd om in de openbare ruimte actief te zijn. Het is goed om deze aspecten mee te nemen in de vragen omtrent de beweegvriendelijke omgeving. Dus is de sport/het aanbod flexibel en speelt het in op de belangrijkste wensen en behoeften.

2.8 Doelgroepen

Er is een groot verschil in de sportdeelname binnen doelgroepen. Ouderen en kwetsbaren zijn hard geraakt door de coronamaatregelen, maar ook basisschoolkinderen (50%) hebben een forse terugval in de sport- en beweegactiviteit (Pulles, 2020). Omdat er een groot verschil is tussen de sportdeelname van de verschillende doelgroepen, worden de sportmogelijkheden van de verschillende doelgroepen vanaf deze editie ook in het kernsportonderzoek getoetst.

2.9 Trends en ontwikkelingen

Individualisering

Eén van de trends die de afgelopen periode zichtbaar is geworden, is dat mensen minder zijn gaan sporten (van den Dool, 2020) én steeds meer individueel sporten (van den Dool, 2017). De individualisering werd eerder ook door Schnabel (2004) genoemd en erkend. Steeds meer wordt juist het flexibele karakter van de sport belangrijk. Dit houdt in dat een sporter zelf kan bepalen waar en met name wanneer hij of zij wil gaan sporten. Een sport die buiten de top 10 van de meest populaire sporten valt, maar wel in populariteit is toegenomen is golf. De Nederlandse Golf Federatie (NGF) ziet het ledental toenemen. Sinds de heropening van golfbanen half mei 2020 kregen verenigingen door het hele land er in totaal zo'n 25.000 leden bij. Bijna 10.000 meer dan in dezelfde periode vorig jaar (van den Dool, 2020). Deze ontwikkeling toont onder meer de populariteit van individuele sporten aan.

Echter zijn onder andere fitnessaanbieders deels onder druk komen te staan, aangezien veel mensen na de coronaperiode thuis blijven fitnessen (van den Dool, 2020). Eenzelfde soort druk wordt onder andere door hardlooptoeristen en andere gelijksoortige aanbieders ervaren. Blijkbaar vinden sporters het fijn om niet vast te zitten aan tijden en/of locaties. Ook deze bevindingen tonen het individualisme van de Nederlandse sport aan.

Urban Sports

Op basis van de beschikbare cijfers is de beoefening van een aantal Urban Sports door het Mulier Instituut in 2021 nader geanalyseerd: bootcamp, calisthenics, freerunning, skateboarden, skeeleren/skaten. Al met al blijkt de deelname aan deze Urban Sports de laatste jaren flink toegenomen (Lucassen, 2021). Bevolkingsgroepen nemen in verschillende mate deel aan Urban Sports. Vrouwen nemen meer dan mannen deel aan bootcamp en skaten/skeeleren. Bij freerunning

en skateboarden zijn mannen juist in de meerderheid. Naar leeftijdsgroep zijn er ook enkele duidelijke verschillen: freerunning is een sport die vooral door jongeren onder de 20 jaar wordt beoefend en calisthenics en bootcamp door volwassenen.

Bootcamp is een outdoor fitnessactiviteit, die nu ongeveer tien jaar in Nederland wordt beoefend. Het aantal deelnemers is in enkele jaren tijd explosief gegroeid. Naar schatting nemen zo'n 300.000 personen wekelijks deel aan bootcampactiviteiten, sporten ruim 70.000 mensen op een calisthenicspark en doet ongeveer 5% van de Nederlandse bevolking wel eens aan inlineskaten/skeelers (Lucassen, 2021).

Lokale trends

Uit verschillende data (onder meer de sportdeelname index van NOC*NSF) en uit signalen van sportorganisaties en welzijnsinstellingen, zien we dat de bevolking steeds vaker wandelt. Er wordt individueel meer gewandeld, maar er ontstaan in samenwerking met buurtsportcoaches, huisartsen en welzijnsmedewerkers ook steeds meer wandelgroepen. Sportorganisaties spelen hier steeds meer op in door routeplatforms te ontwikkelen en wandelroutes te promoten. De wandelsport is een laagdrempelige manier om te bewegen voor verschillende doelgroepen.

3. Methode

In dit hoofdstuk worden de opzet en de kaders waarbinnen het onderzoek is uitgevoerd, beschreven. Om tot een onderbouwde keuze te komen welke sporten in aanmerking komen als kernsport van Flevoland, is het onderzoek opgebouwd volgens een bepaalde structuur.

3.1 Werkwijze

Het onderzoek heeft geleid tot een rangschikking van sporten die zijn getoetst op de criteria. Bij de beoordeling van de sporten zijn er vijf criteria die werden getoetst. Deze criteria zijn gewogen in volgorde van relevantie en belang. Bij elk criterium kon een maximaal aantal punten worden gescoord. Het totaal aantal punten van alle vijf de criteria is 100. In tabel 1 wordt weergegeven hoeveel punten er per criterium kunnen worden gescoord.

Tabel 1: Aantal punten per criterium

Criterium:	Punten:
De mate waarin de sporten aansluiten bij de identiteit en 'Het verhaal van Flevoland'	22
De populariteit van de sporten in Flevoland	20
De organisatiekracht en vitaliteit van sportverenigingen in Flevoland	18
De aanwezigheid van een topsportstructuur binnen de sporten in Flevoland	20
De mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen in Flevoland	20

Verdeling punten per criterium

In de tabellen 2 tot en met 6 wordt de verdeling van de punten per criterium weergegeven.

De aanvullende punten (I De *sociale component*, II Mogelijkheid tot de sportbeoefening in de *openbare ruimte* III De mogelijkheid tot sportbeoefening door *verschillende doelgroepen*) worden extra bevraagd onder één van de criteria. Echter worden deze drie onderdelen apart gescoord en vallen die niet binnen het puntenaantal zoals die in tabel 1 beschreven staat. In tabel 7 worden de punten van de 'extra' componenten weergegeven. Op deze manier kunnen de resultaten van dit kernsportonderzoek vergeleken worden met de resultaten van de vorige kernsportonderzoeken en worden de nieuwe punten toch meegenomen. Hierdoor komt het totaal aantal punten in combinatie met de nieuwe punten boven de 100.

Tabel 2: Verdeling punten criterium 1. De mate waarin sporten aansluiten bij de identiteit en het verhaal van Flevoland

Criterium 1: De mate waarin de sporten aansluiten bij de identiteit en het verhaal van Flevoland	
<u>Flevo Flavour</u>	<u>Totaal: 6 punten</u>
Wind -	Sluit niet aan: (0 pt), sluit enigszins aan: (1 pt), sluit goed aan: (2 pt)
Water -	Sluit niet aan: (0 pt), sluit enigszins aan: (1 pt), sluit goed aan: (2 pt)
Ruimte -	Sluit niet aan: (0 pt), sluit enigszins aan: (1 pt), sluit goed aan: (2 pt)
<u>Aantrekkelijkheid</u>	<u>Totaal: 5 punten</u>
Aantrekkelijk voor toerisme, recreatie en leisure	Niet toegankelijk / onaantrekkelijk (0pt) Gemiddeld toegankelijk / aantrekkelijk (3pt) Zeer toegankelijk / aantrekkelijk (5pt)
<u>Identiteit</u>	<u>Totaal: 6 punten</u>
Passend bij identiteit van gemeente	Per gemeente: Sluit niet aan: (0 pt), sluit enigszins aan: (1 pt), sluit goed aan: (2 pt) Hierbij is de som genomen van de zes beoordeelde gemeenten en uiteindelijk gedeeld door twee. Er dus zijn maximaal zes punten te behalen
<u>Verhaal Flevoland</u>	<u>Totaal: 5 punten</u>
Sluit het aan bij het verhaal van Flevoland	Sluit niet aan bij het verhaal van Flevoland (0pt) Sluit wel aan bij het verhaal van Flevoland (5pt)
Totaal punten criterium 1:	<u>22 punten totaal</u>

Tabel 3: Verdeling punten criterium 2. De populariteit van sporten in Flevoland

Criterium 2: De populariteit van sporten in Flevoland	
<u>Aantal Aanbieders</u>	<u>Totaal: 5 punten</u>
1 – 5	1 pt
6 – 10	2 pt
11 – 15	3 pt
16 – 20	4 pt
21+	5 pt
<u>Aantal leden / beoefenaars</u>	<u>Totaal: 5 punten (gemiddelde van 2 onderstaande punten)</u>
< 100	1 pt
100 > 500	2 pt
500 > 1000	3 pt
1000 > 5000	4 pt
5000 >	5 pt

<u>Groeipotentie</u>	<u>Totaal: 5 punten</u>
Ledenaantal:	
Daalt	0 pt
Blijft gelijk	3 pt
Stijgt	5 pt
<u>Flevolandse lidmaatschappen t.o.v.</u>	<u>Totaal: 5 punten</u>
<u>Nederland</u>	
Daalt	0 pt
Blijft gelijk	3 pt
Stijgt	5 pt
Totaal punten criterium 2:	<u>20 punten totaal</u>

Tabel 4: Verdeling punten criterium 3. De organisatiekracht en vitaliteit van sportverenigingen

Criterium 3: De organisatiekracht en vitaliteit van sportverenigingen	
<u>Vitaliteit</u>	<u>Totaal: 8 punten</u>
<u>Financieel</u>	
Ongezonder	0 pt
Neutraal	1 pt
Gezond	2 pt
<u>Hoeveelheid kader/vrijwilligers</u>	
Te weinig	
Neutraal	0 pt
Voldoende	1 pt
	2 pt
<u>Vakkundig bestuur</u>	
Onvoldoende	0 pt
Neutraal	1 pt
Vakkundig	2 pt
<u>Maatschappelijke betrokkenheid</u>	
Niet maatschappelijk betrokken	0 pt
Neutraal	1 pt
Maatschappelijk betrokken	2 pt
<u>Spreiding over Flevoland</u>	<u>Totaal 6 pt</u>
Sport in gemeente aanwezig	1 pt

<u>Aangepast sportaanbod</u>	<u>Totaal 4 pt</u>
<u>Aanwezigheid aangepast sportaanbod</u>	
Ja	2 pt
Nee	0 pt
<u>Spreiding en potentie verspreiding Flevoland</u>	
Slecht verspreid / weinig potentie	0 pt
Goed verspreid / veel potentie	2 pt
Totaal punten criterium 3:	<u>18 punten totaal</u>

Tabel 5: Verdeling punten criterium 4. De aanwezigheid van een topsportstructuur binnen de sporten in Flevoland

Criterium 4: De aanwezigheid van een topsportstructuur binnen de sporten in Flevoland	
<u>Verenigingsteam hoogste niveau</u>	<u>Totaal 5 punten</u>
Hoogste niveau (landelijk, eredivisie)	5 pt
Een na hoogste niveau	3 pt
Lager	0 pt
<u>Aanwezigheid erkende topsporters en talenten</u>	<u>Totaal 5 punten</u>
<2 sporttalenten	0 pt
3 – 5 sporttalenten	2 pt
6 – 10 sporttalenten	3 pt
11 – 15 sporttalenten	4 pt
16 > sporttalenten	5 pt
<u>Aanwezigheid RTC</u>	<u>Totaal 5 punten</u>
Geen talentprogramma	0 pt
Talentenprogramma eigen initiatief / bovenlokale training	2 pt
Een bondsprogramma (RTC / NTC / CTO)	5 pt
<u>De indeling van topsportdisciplines</u>	<u>Totaal 5 punten</u>
Niet erkend als topsport	0 pt
Eén programma / parttime programma	3 pt
Focusgroep en/of opleidingsprogramma	5 pt
Totaal punten criterium 4:	<u>20 punten totaal</u>

Tabel 6: Verdeling punten criterium 5. De mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen

Criterium 5: De mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen	
<u>Hoeveelheid evenementen afgelopen 3 jaar</u>	<u>Totaal 5 punten</u>
0	0 pt
1-2	2 pt
3-5	3 pt
6-10	4 pt
11 >	5 pt
<u>Mogelijkheden voor evenementen</u>	<u>Totaal 10 punten</u>
Geen	0 pt
Mogelijkheden voor regionale evenementen	3 pt
Mogelijkheden voor landelijke evenementen	6 pt
Mogelijkheden voor internationale evenementen	10 pt
<u>Potentiële economische impact sportevenement</u>	<u>Totaal 5 punten</u>
Nihil	0 pt
Klein (€10.000 - €50.000)	1 pt
Redelijk (€50.000 - €250.000)	3 pt
Groot (€250.000 - €500.000)	4 pt
Extra groot (€500.000 >)	5 pt
Totaal punten criterium 5:	<u>20 punten totaal</u>

Tabel 7: Verdeling punten aanvullende componenten: sociale component, beweegvriendelijke omgeving en doelgroepen

Extra componenten: sociale component, beweegvriendelijke omgeving en doelgroepen	
<u>Sociale component</u>	<u>Totaal 2 punten</u>
Er is geen sprake van sociale componenten	0 pt
Er is sprake van sociale componenten	1 pt
Er is veel sprake van sociale componenten	2 pt
<u>Beweegvriendelijke omgeving</u>	<u>Totaal 2 punten</u>
Er is geen mogelijkheid om de sport te beoefenen in de openbare ruimte	0 pt
Er zijn voldoende mogelijkheden om de sport te beoefenen in de openbare ruimte	1 pt
Er zijn ruim voldoende mogelijkheden om de sport te beoefenen in de openbare ruimte	2 pt
<u>Doelgroepen</u>	<u>Totaal 3 punten</u>
(Potentieel) aanbod jongeren	1 pt
(Potentieel) aanbod volwassenen	1 pt
(Potentieel) aanbod ouderen	1 pt
Totaal punten extra componenten	<u>7 punten totaal</u>

3.2 Research

De sporten zijn gescoord op basis van verschillende bronnen en experts (zowel desk- als fieldresearch). Tijdens de deskresearch is er informatie gehaald uit bestaande onderzoeken en databases. Deze bronnen zijn terug te vinden in de bronnenlijst.

De fieldresearch bestond uit het bevragen van organisaties en (externe) experts op diverse gebieden.

In tabel 8 staat beschreven welke expert(s) de criteria hebben gescoord.

Tabel 8: Expert(s) per criterium

Onderwerp	Methode	Wie
1. De mate waarin de sporten aansluiten bij de identiteit en het verhaal van Flevoland	Fieldresearch	<ul style="list-style-type: none"> • Visit Flevoland • Sportservice Flevoland
2. De populariteit van de sporten in Flevoland	Deskresearch	<ul style="list-style-type: none"> • KISS-rapportage (NOC*NSF) • Zo Sport Nederland (NOC*NSF)
3. De organisatiekracht en vitaliteit van de sportverenigingen	Fieldresearch	<ul style="list-style-type: none"> • Bart Maljers (Carrefour) • Elske Warners (Sport in Dronten) • Sander Enkelaar (Sportbedrijf Lelystad) • Tom Sloetjes (Sportservice Flevoland)
4. De aanwezigheid van een topsportstructuur binnen de sporten	Fieldresearch	<ul style="list-style-type: none"> • Rudi Tuijn (Sportservice Flevoland) • Robbert Bonsink (Sportservice Flevoland)
5. De mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen	Fieldresearch	<ul style="list-style-type: none"> • Miranda Pankl (Sportservice Flevoland) • Rudi Tuijn (Sportservice Flevoland)

3.3 Verantwoording sporten

De sporten die zijn meegenomen in het kernsportonderzoek zijn de huidige Flevolandse kernsporten (triathlon, watersport, fietsen en hardlopen), de twintig grootste sporten in Flevoland op basis van ledenaantal (NOC*NSF, 2021), de drie sporten die de afgelopen drie jaar (2018-2020) de grootste ontwikkeling hebben doorgemaakt op het gebied van ledenaantal, de sporten met een RTC in Flevoland en de door de opdrachtgever aangedragen sporten. In tabel 9 zijn de top 20 sporten te zien. In tabel 10 zijn de sporten te zien die de grootste ontwikkeling hebben meegemaakt qua ledenaantal. In tabel 11 staan de RTC-sporten van Flevoland vermeld. In tabel 12 staan de door de opdrachtgever aangedragen sporten.

Tabel 9: Top 20 grootste sportbonden Flevoland op basis van ledenaantal in 2020

Sporten (sportbond):	Aantal leden (2020):
Voetbal (KNVB)	19.908
Sportvisserij (SportvisserijNL)	16.339
Golf (NGF)	7.307
Tennis (KNLTB)	5.541
Gymnastiek (KNGU)	4.425
Hockey (KNHB)	3.395
Hippische sport (KNHS)	3.387
Atletiek (Atletiekunie)	2.752
Volleybal (NeVoBo)	2.309
Zwemmen (KNZB)	1.993
Watersport (Watersportverbond)	1.963
Basketbal (NBB)	1.501
Judo (JBN)	1.243
Bridge (NBB)	1.238
Motorrijden (KNMV)	1.233
Wandelen (KWBN)	1.232
Korfbal (KNKV)	1.139
Skiën (NSV)	1.136
Toerfietsen (NTFU)	1.102
Badminton (BadmintonNL)	972

Tabel 10: Top 3 sporten met grootste ontwikkeling in ledenaantal in 2020 in Flevoland

Sporten (sportbond):	Percentage ledenontwikkeling (%):
Roeien (KNRB)	44%
Boksen (NB)	44%
Rugby (NRB)	10%

Tabel 11: RTC-sporten Flevoland

RTC-sporten Flevoland (sportbond)
Badminton (BadmintonNL)
Handboogschieten (NHB)
Taekwondo (TBN)
Triathlon (NTB)
Voetbal (KNVB)
Windsurfen (watersportverbond)
Zeilen (watersportverbond)

Tabel 12: Aangedragen sporten door opdrachtgever (op basis van signalen/ontwikkelingen uit het werkveld)

Sporten (sportbond):
Crossfitness (NLActief)
Fitness (NLActief)
Handbal (NHV)
Honkbal (KNBSB)
Schaatsen (KNSB)
Skeelers (KNSB)
Survival/obstacle run (SBN)
Urban Sports (UBN)

4. Resultaten

In de voorgaande hoofdstukken zijn de begrippen toegelicht en is de werkwijze beschreven. In dit hoofdstuk worden de resultaten van de vragenlijsten weergegeven. Alle scores worden eerst per thema weergegeven. Het laatste resultaatoverzicht laat de totaalscore zien van de top 15 sporten.

Zoals in tabel 8 te zien is, hebben meerdere experts de scorelijsten ingevuld. Onderwerp 3, de organisatiekracht en de vitaliteit van de sportverenigingen, is door vier experts ingevuld. De rest van onderwerpen zijn door twee experts ingevuld. In de tabellen 13 tot en met 19 zijn de totaalscores per onderwerp te vinden. Daarnaast zijn ook de specifieke scores van de verschillende onderdelen per onderwerp te vinden. Doordat er met gemiddelde scores gewerkt wordt, staan er ook getallen achter de komma. Het totaal aantal punten is afgerond in hele cijfers.

4.1 Het verhaal van Flevoland

Binnen het verhaal van Flevoland zijn de sporten gescoord op vier thema's namelijk: Flevo Flavour, aantrekkelijkheid, het verhaal van Flevoland en identiteit. Het criterium 'het verhaal van Flevoland' bevat 22 punten in totaal. In tabel 13 is de top 10 sporten te zien die het best scoren op dit criterium.

In de top 10 zijn nauwelijks verschillen te zien ten opzichte van 2017. Opvallend is dat het schaatsen iets gezakt is in de rangorde. De volgorde van de sporten is iets veranderd, maar zoals te zien blijven het wandelen, het fietsen, de watersport en de triathlon nog steeds hoog scoren.

Tabel 13: Top 10 hoogst gescoorde sporten op 'Het verhaal van Flevoland'

Sporten (sportbond):	Totaal punten:	Flevo Flavour:	Aantrekkelijkheid:	Verhaal:	Identiteit:
1. Triathlon	20	5,5	5	4,5	5
2. Watersport	18,5	6	4	4,5	4
3. Toerfietsen	17,5	4,5	4	3	6
4. Hardlopen	16	3,5	4	3,5	5
5. Wielrennen	15,5	5	5	3,5	2
6. Wandelsport	13	2,5	2,5	3	5
7. Urban Sports	13	2	3	3	5
8. Survival	12,5	2,5	3	3	4
9. Schaatsen	12	3,5	3	1,5	4
10. Sportvissen	10	3,5	1,5	4	1

4.2 De populariteit van de sport

De populariteit van de sporten is beoordeeld op basis van het aantal sportaanbieders, het aantal beoefenaars, de ontwikkeling in groei van de afgelopen drie jaren (groeipotentie) en de verhouding van de Flevolandse leden van de desbetreffende sport ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Dit criterium bevat een totaal van 20 punten. In tabel 14 is de top 10 sporten te zien die het best scoren op dit criterium.

In vergelijking met de vorige editie van het kernsportonderzoek zijn er een aantal nieuwe ontwikkelingen. De sporten honkbal, auto- en motorsport, voetbal, dans, wandelen en judo zijn uit de top 10 verdreven. Nieuwkomers zijn: crossfitness, toerfietsen, skeeleren, badminton, rugby en taekwondo. Crossfitness en toerfietsen zijn dankzij de corona enorm in deelname toegenomen. Rugby en Taekwondo hebben met name op de groeipotentie hoog gescoord. Zij hebben in de afgelopen drie jaar een stijgend ledenaantal meegemaakt.

Tabel 14: Top 10 hoogst gescoorde sporten op 'populariteit van de sport'

Sporten (sportbond):	Totaal punten:	Aantal sportaanbieders:	Aantal leden en beoefenaars:	Groei­potentie:	Leden FL t.o.v. NL:
1. Watersport	17	5	2	5	5
2. Fitness	15	5	4	3	3
3. Hardlopen	14	4	4	3	3
4. Crossfitness	13	3	4	3	3
5. Skeeleren	13	1	4	5	3
6. Toerfietsen	12,5	4	3,5	5	0
7. Sportvissen	12	2	5	5	0
8. Badminton	12	2	2	5	3
9. Rugby	11,5	1	2,5	5	3
10. Taekwondo	11	2	1	5	3

4.3 De organisatiekracht en vitaliteit van de sportverenigingen in Flevoland

Sportverenigingen in Flevoland kunnen punten scoren op de organisatiekracht en vitaliteit. De scores van deze thema's worden bepaald door het beoordelen van de volgende punten: 1. Financieel gezond, 2. Hoeveelheid kader/vrijwilligers, 3. Voldoende vakkundig bestuur, 4. De maatschappelijke betrokkenheid, 5. De spreiding van de sport over Flevoland en 6. Het aanbod voor aangepast sporten. Het totaal aantal punten dat op dit criterium behaald kan worden is 18 punten. Tabel 15 geeft de top 10 hoogst gescoorde sporten weer op basis van de organisatiekracht en vitaliteit van de sportverenigingen in Flevoland.

Vergeleken met het vorige onderzoek zijn voetbal, atletiek, dans en hippische sport verdwenen uit de top 10. Watersport, korfbal, wandelen en bridge zijn de top 10 binnengedrongen.

Tabel 15: Top 10 hoogst gescoorde sporten op 'de organisatiekracht en vitaliteit van de sportverenigingen in Flevoland'

Sporten (sportbond):	Totaal punten:	Financieel gezond: n:	Hoeveelheid kader:	Vakkundig bestuur:	Maatschappelijke betrokkenheid:	Spreiding over Flevoland:	Aanbod aangepast sporten:
1. Watersport	16	1,7	1,7	1,7	2	6	2,7
2. Fitness	16	1,7	1,7	1,7	1,7	6	3,3
3. Hardlopen	15	1,3	1,3	1,3	2	6	3,3
4. Wandelsport	15	1,3	1,3	1	1,7	6	3,3
5. Korfbal	15	1,7	1,7	1,7	2	5	3,3
6. Hockey	15	1,7	1,7	1,7	2	5	3,3
7. Judo	15	1,3	1,7	1	2	6	3,3
8. Bridge	15	1,7	1,7	1	1,7	6	2,7
9. Wielrennen	14	1,7	1,7	1,7	1,3	5	2,7
10. Tennis	14	1,7	1	1	1,3	6	2,7

4.4 De aanwezigheid van een topsportstructuur binnen de sporten in Flevoland

De topsportcultuur van de sport wordt bepaald op basis van het niveau waarop het eerste team uitkomt, aantal erkende talenten en topsporters, aanwezigheid van RTC en erkenning van de sport. Het maximaal aantal punten dat een sport op dit criterium kan scoren is 20 punten. In tabel 16 is de top 10 hoogst gescoorde sporten op dit criterium te zien.

Vergeleken met de vorige editie van het kernsportonderzoek is de judosport uit de top 10 verdwenen. In plaats daarvan is Taekwondo teruggekomen. De sport triathlon is van de eerste plek verdreven.

Tabel 16: Top 10 hoogst gescoorde sporten op 'de aanwezigheid van een topsportcultuur binnen de sporten in Flevoland'

Sporten (sportbond):	Totaal punten:	Niveau van het eerste team:	Aanwezigheid aantal erkende talenten (score):	Aanwezigheid RTC of talentenprogramma (score):	Indeling topsportdisciplines (score):
1. Watersport	18	5	5	5	3
2. Badminton	17	5	4	5	3
3. Voetbal	16	3	5	5	3
4. Handboogschieten	16	5	3	5	3
5. Triathlon	14	3	3	5	3
6. Taekwondo	14	3	3	5	3
7. Hockey	13	3	5	2	3
8. Hippische Sport	10	3	2	2	3
9. Basketbal	10	3	4	0	3
10. Atletiek	9	3	3	0	3

4.5 De mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen in Flevoland

Om te bepalen of sporten in aanmerking komen voor het organiseren van sportevenementen in Flevoland, zijn de sporten gescoord op: de hoeveelheid evenementen in de afgelopen drie jaar, de mogelijkheid voor het (regionaal, nationaal en internationaal) organiseren van evenementen en de economische impact van het organiseren van een betreffend evenement. Het totaal aantal punten dat een sport kan scoren op dit criterium is 20 punten. Tabel 17 geeft weer welke sporten in de top 10 staan met betrekking tot de mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen in Flevoland.

Ten opzichte van het onderzoek uit 2017 zijn de sporten vechtsport, vissen, denksport, tafeltennis en dans uit de top 10 verdwenen. Nieuw in de top 10 dit jaar zijn hippische sport, basketbal, taekwondo, survival en wielrennen. Met name de laatste sport (wielrennen) heeft een enorme stijging behaald en scoort ook het maximaal aantal te behalen punten.

Tabel 17: Top 10 hoogst gescoorde sporten op 'de mogelijkheden voor het organiseren van sportevenementen in Flevoland'

Sporten (sportbond):	Totaal punten:	Hoeveelheid evenementen afgelopen 3 jaar:	Mogelijkheden voor evenementen	Potentiële economische impact:
1. Triathlon	20	5	10	5
2. Wielrennen	20	5	10	5
3. Hardlopen	20	5	10	5
4. Survival	20	5	10	5
5. Watersport	19	5	10	4
6. Badminton	19	5	10	4
7. Taekwondo	18	4	10	4
8. Basketbal	18	5	10	3
9. Judo	18	5	10	3
10. Hippische sport	18	5	10	3

4.6 Totaalcijfers

In de voorgaande hoofdstukken zijn de verschillende criteria gescoord. In dit hoofdstuk zijn alle scores per criterium bij elkaar gezet, zodat er een totaalscore van de sporten ontstaat. Het maximaal aantal punten dat een sport kan scoren is 100 punten. In tabel 18 staan de top 15 sporten die bij elkaar opgeteld het hoogst hebben gescoord op de vijf onderdelen.

In bijlage 2 is de complete lijst te zien. Hier staan alle sporten met het bijbehorend puntenaantal.

Tabel 18: Top 15 hoogst gescoorde sporten op alle onderdelen

Sport:	Totaal:	Identiteit:	Populariteit:	Vitaliteit:	Topsport:	Evenementen:
1. Watersport	88	19	17	16	18	19
2. Hardlopen	69	16	14	15	4	20
3. Triathlon	69	20	7	8	14	20
4. Badminton	62	2	12	12	17	19
5. Hippische Sport	60	10	10	12	10	18
6. Voetbal	59	9	8	13	16	14
7. Wielrennen	59	16	5	14	4	20

8. Toerfietsen	56	18	13	11	0	15
9. Golf	55	10	10	14	7	14
10. Basketbal	54	4	9	13	10	18
11. Taekwondo	53	2	11	8	14	18
12. Survivalrun / obstacle run	53	13	10	10	0	20
13. Judo	52	5	7	15	7	18
14. Wandelsport	52	13	9	15	0	15
15. Urban Sports	51	13	11	12	0	16

Daarnaast zijn er dit jaar drie componenten extra bevraagd namelijk: de sociale component, de mogelijkheden voor het doen van de sport in de openbare ruimte en de mogelijkheid voor de verschillende doelgroepen. In tabel 19 worden de totaalscores van deze resultaten weergegeven.

Tabel 19: Top 15 hoogst gescoorde sporten op de drie 'extra' componenten

Sport:	Totaal:	Sociaal:	BIOR:	Doelgroep:
1. Wandelsport	7	2	2	2,67
2. Voetbal	7	2	1,67	3
3. Toerfietsen	6	1,67	2	2,67
4. Hardlopen	6	1,33	2	2,67
5. Zwemmen	5	1,67	0,67	3
6. Basketbal	5	1,67	1	2,67
7. Watersport	5	1,67	1,33	2,33
8. Sportvissen	5	1	1,33	3
9. Boksen	5	1,33	1,33	2,67
10. Triathlon	5	1,5	1,33	2,33
11. Hockey	5	2	0	3
12. Wielrennen	5	1,33	1,67	2
13. Tennis	5	1,67	0	3
14. Hippische Sport	5	1	0,67	3
15. Fitness	5	1	0,67	3

5. Conclusie en aanbevelingen

Het doel van het kernsportonderzoek is om te onderzoeken wat de huidige staat is van de kernsporten. Wat is de invloed van corona? En richten we ons nog wel op de juiste sporten voor Flevoland? Dit zijn sporten die bij Flevoland passen en bijdragen aan de identiteit van de provincie Flevoland. Door een aantal takken van sport te kiezen die het meest aansluiten bij de kenmerken van Flevoland, kan sport dienen als middel om Flevoland te promoten. Kernsporten zorgen ervoor dat mensen Flevoland op een actieve manier kunnen beleven, waardoor 'Het verhaal van Flevoland' wordt beleefd, ervaren en vervolgens door zowel bezoekers als inwoners ook wordt uitgedragen.

5.1 Conclusie

Corona heeft een grote invloed gehad op het sport- en beweggedrag van de afgelopen twee jaar. Door de maatregelen was binnensporten voor een groot deel niet mogelijk. Dit heeft een positieve invloed gehad op de kernsporten hardlopen en fietsen. Dit zijn met uitstekende sporten die in de openbare ruimte beoefend konden worden. Anderzijds hadden de geldende maatregelen een negatieve invloed op de kernsporten watersport en triathlon, omdat veel evenementen geannuleerd werden.

Terugkijkend naar de werkzaamheden van vier jaar kernsportbeleid heeft dit veel positieve ontwikkelingen opgeleverd. Onder andere zijn de volgende zaken gerealiseerd:

- Meer samenwerking tussen evenementenorganisaties
- Diverse platformen voor de verschillende kernsporten
- Top 10 routes in Flevoland
- Ontwikkeling van een watersportkaart
- Organisatie van expertmeetings

Naast de analyse van het kernsportbeleid van de afgelopen vier jaar, is er onderzocht welke sporten passen bij de verschillende criteria. Uit dit onderzoek komt naar voren dat de huidige kernsporten watersport (plek 1), hardlopen (plek 2) en triathlon (plek 3) ongewijzigd de top 3 sporten blijven van Flevoland. Op basis hiervan, kan geconcludeerd worden dat deze sporten nog steeds het best passen als kernsporten.

Watersport staat stevig op de 1ste plaats, doordat het beter scoort op het onderdeel topsport en de populariteit dan de andere twee sporten. Alhoewel triathlon de sport is die het beste past bij de Flevo Flavour (behaalt de maximale score) verliest het een aantal punten bij het onderdeel 'populariteit'. De populariteit van triathlon scoort iets minder, omdat veel deelnemers 'dagleden' zijn. En daardoor geen structureel lid van de sportbond worden.

De kernsport fietsen (plek 7 & 8) is licht gedaald ten opzichte van het vorige kernsportonderzoek (destijds plek 6). In dit onderzoek zijn wielrennen en toerfietsen als aparte sporten gescoord, terwijl deze sporten in het vorige onderzoek als één sport zijn beoordeeld. Toerfietsen en wielrennen scoren in dit onderzoek nagenoeg een gelijk aantal punten (59 om 56). Deze sporten verliezen enigszins de aansluiting met de eerste paar sporten, omdat ze nauwelijks een topsportstructuur hebben en weinig deelnemers lid zijn van de wielrenbond. Echter blijkt uit verschillende data wél dat er veel inwoners van Flevoland fietsen.

Urban Sports en Taekwondo hebben een sprong gemaakt in de totaalscore ten opzichte van het vorige kernsportonderzoek uit 2017. Taekwondo werd in eerdere onderzoeken niet als aparte tak van sport meegenomen. Urban Sports komt vanaf een plek buiten de top 30, en is bezig aan opmars. Taekwondo scoort goed op de criteria topsport en evenementen. Bij de criteria populariteit en het verhaal van Flevoland scoren ze beduidend lager.

Bij Urban Sports heeft met name het criterium evenementen een belangrijke rol gespeeld in de stijging van deze sport. De potentieel economische impact die een Urban Sports evenement kan hebben is groot en de hoeveelheid evenementen die is georganiseerd in de afgelopen drie jaar zijn opvallend. Ook op gebied van talentontwikkeling mede door het RTC in Almere, werkt deze sport aan een verbetering van haar infrastructuur.

De wandelsport scoort hoog op de drie extra (corona gerelateerde) componenten. Dit is ook goed te verklaren, omdat de wandelsport laagdrempelig is. Het is een sport die de sociale component bevat, omdat het samen beoefend kan worden, het uitstekend in de openbare ruimte kan en het toegankelijk is voor alle doelgroepen. Ook de data en de verschillende trends laten zien dat wandelen aan populariteit wint en dat er steeds meer routes(-platformen) worden gepromoot en ontwikkeld.

5.2 Aanbevelingen

Op basis van de cijfers uit 2021, adviseert Sportservice Flevoland om in de volgende sporten te investeren en te beoordelen als kernsport voor de provincie Flevoland.

Kernsporten:	Toelichting/aanpassing in nieuw beleid:
1. Watersport	Windsurfen, kitesurfen, zeilen en windfoilen
2. Fietsen	Wielrennen, toerfietsen en mountainbiken
3. Hardlopen	Evenementen en uitbreiden met wandelsport
4. Triathlon	Potentie is bereikt, daarom afschalen komende twee jaren
Extra sporten	
+ Urban Sports	
+ Wandelsport	Als onderdeel van hardlopen

Het advies is om grotendeels door te gaan met het stimuleren van de huidige vier kernsporten. De top 3 sporten uit dit onderzoek zijn ook de huidige kernsporten. Door deze sporten in te zetten als middel voor gebiedspromotie, dragen ze bij aan het imago van Flevoland. Met haar karakteristieke landschap en unieke bezienswaardigheden zijn de huidige kernsporten een uitstekend middel om bezoekers en inwoners Flevoland te laten ervaren en beleven.

Ondanks dat fietsen als enige kernsport uit het huidige beleid niet in de top van de ranglijst terug te vinden is, sluit deze goed aan bij de 'Flevoflavour'. Binnen de Omgevingsvisie waar de provincie Flevoland erg op aanstuurt, past deze sport uitstekend. Daarnaast scoort de sport goed binnen de drie extra componenten, die hedendaags een belangrijke rol spelen. Fietsen, wielrennen en mountainbiken zijn in dit onderzoek als aparte sporten beoordeeld, daardoor missen de drie sporten een aantal punten. In de uitvoering kunnen de drie fiets gerelateerde sporten gebundeld worden. Hierbij kan eenzelfde opzet gehanteerd worden als bij watersport. Ook in de datagegevens van onder meer Strava en de verkoopaantallen van fietsen blijkt dat fietsen als sport populair is. Zoals hierboven vermeld, scoort fietsen op de onderdelen populariteit en topsport relatief laag. Dit zijn onderdelen waar kansen liggen om van fietsen een sterkere kernsport te maken.

Sportservice Flevoland constateert echter dat de triatlonsport het groeipotentieel, op basis van de omvang van de sport en de gescoorde populariteit (7), binnen de kaders van de provinciale Sportnota inmiddels heeft bereikt. Sportservice Flevoland verwacht dat doordat de populariteit laag is, er niet hoger gescoord kan gaan worden op de andere onderdelen. Daarom is ook het advies om de ondersteuning de komende jaren af te schalen.

Voeg wandelen toe aan hardlopen

Hardlopen blijft hoog scoren op de vijf criteria die in dit onderzoek gehanteerd zijn. Een laagdrempelige vorm hiervan, die mede dankzij de coronaperiode veel is beoefend, is de wandelsport. De wandelsport behaalt ook het maximaal aantal punten op de drie extra componenten en scoort hoog op de 'Flevo Flavour'. Wandelen leent zich uitstekend om georganiseerd en ongeorganiseerd beoefend te worden. Wandelen wordt beoefend onder verschillende doelgroepen en er kan uitstekend gewandeld worden in de openbare ruimte. Door de score op de extra componenten, de trends en het feit dat er de afgelopen periode veel is ingezet op wandelen door het ontwikkelen van routes(-platformen), adviseren we om wandelen aan hardlopen toe te voegen en van hardlopen bijvoorbeeld 'loopsport' te maken. Deze sport heeft potentie en hier kan meer uit gehaald worden. Om de ervaring en beleving van Flevoland te vergroten kan gedacht worden aan het ontwikkelen van een knooppunten netwerk en het verbinden van lokale routes.

Investeer in Urban Sports

De Urban sports maken de laatste jaren veel ontwikkelingen door. Zoals in hoofdstuk 2.9. reeds beschreven is, doen steeds meer mensen aan Urban Sports. Daarnaast is uit de fieldresearch gebleken dat Urban Sports een grote stijger is in het klassement.

Een groot aantal steden in Nederland is al bezig met de ontwikkeling van Urban Sports. In combinatie met het huidige Flevolandse Sportbeleid (namelijk het vijfde uitgangspunt 'beweegvriendelijke openbare ruimte') biedt Urban Sports kansen in Flevoland voor een nog sterkere beweegvriendelijke inrichting van een stad of dorp. Urban Sports zorgen voor levendigheid en maken bewegen onderdeel van het dagelijks leven. Daarnaast biedt Urban Sports jongeren de leer- en ontwikkelruimte om dingen zelf op poten te zetten die op een sportclub (soms) ontbreekt. Het serieus nemen van de Urban Sports als ontwikkelpartner kan een waardevolle toevoeging zijn in onder meer nieuw sport- en beweegbeleid.

Blijf de watersport ontwikkelen.

De watersport in Flevoland is in ontwikkeling. Naast deze ontwikkeling op sportinhoudelijk gebied komen er grote watersportevenementen naar Flevoland, waaronder Regatta's, de HISWA en de Dutch Water Week. De afgelopen jaren werd breed ingezet op allerlei disciplines binnen de watersport. De trend is dat binnen watersport er een ontwikkeling gaande is naar durfsporten die laagdrempeliger te beoefenen zijn. Om watersport door te ontwikkelen is het advies om binnen de watersport meer focus aan te brengen op windsurfen, windfoilen en kitesurfen. Deze sporten hebben meer potentie, omdat ze een betere verenigingsstructuur hebben en daardoor toegankelijker zijn. Ook trekt het meer jongeren naar deze sport door het imago en lagere kosten dan bijvoorbeeld alleen het zeilen. Voor veel meer Flevolandse wordt deze sport dan ook bereikbaar. Daarnaast zijn deze sporten interessant voor gebiedspromotie binnen Flevoland.

In Almere en Lelystad vindt de komende jaren de Dutch Water Week plaats. Ook andere gemeenten en watersportaanbieders in de provincie kunnen de komende jaren hierbij aanhaken en meedoen. Dit internationale evenement bevat wedstrijden binnen o.a. de sporten kitefoilen en windfoilen. Tevens zullen er ook demonstraties en introducties voor deze sporten worden aangeboden en diverse nieuwe Urban watersporten worden geïntroduceerd.

6. Bronvermelding

Alles over sport, De Klein, K., Dijkhuis, T., & Ros, M. (2021, 29 april). Impact corona op beweeggedrag in Nederland. Allesoversport.nl. Geraadpleegd op 4 november 2021, van

<https://www.allesoversport.nl/thema/beleid/impact-corona-op-beweeggedrag-in-nederland/>

Alles over sport, Van der Pal, F., & Ros, M. (2021, 24 september). Hoe dragen sport en bewegen bij aan Positieve Gezondheid? Allesoversport.nl. Geraadpleegd op 4 november 2021, van

<https://www.allesoversport.nl/thema/gezonde-leefstijl/hoe-dragen-sport-en-bewegen-bij-aan-positieve-gezondheid/>

Alles over sport, Willemsen, N., & Ros, M. (2021, 12 oktober). De effecten van sport en bewegen op mentale gezondheid. Allesoversport.nl. Geraadpleegd op 4 november 2021, van:

<https://www.allesoversport.nl/thema/gezonde-leefstijl/de-effecten-van-sport-en-bewegen-op-mentale-gezondheid/>

Biddle SJH, Mutrie N, Gorely T. (2015). Psychology of physical activity: determinants, well-being and interventions. New York: Routledge.

Dool van den, R. (2017). Individualisering in sportdeelname zet sterk door. Geraadpleegd op 12 november 2021, van: <https://www.mulierinstituut.nl/actueel/individualisering-sportdeelname-zet-sterk/>

Dool van den, R. (2020). Sport en bewegen in tijden van covid-19. Geraadpleegd op 4 november 2021, van:

<https://www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=9994&m=1588764274&action=file.download>

Eck, M. van, & Davids, A. (2018). Sport en bewegen in de openbare ruimte: het gebruik van de openbare ruimte voor beweegactiviteiten, factsheet 2018/20. Utrecht: Mulier Instituut.

Kooijman, R. Vlaardingenbroek, S. Balledux, M. Kaak, A (2021). Het belang van sporten in groepsverband. Geraadpleegd op 12 november 2021, van: [Pagina niet gevonden | Nederlands Jeugdinstituut \(nji.nl\)](#)

Kronenburg, J. (2020, 5 oktober). Ongeorganiseerd sporten in coronatijd: een verschuivende rol. Allesoversport.nl. Geraadpleegd op 4 november 2021, van <https://www.allesoversport.nl/thema/beleid/ongeorganiseerd-sporten-in-coronatijd-een-verschuivende-rol/>

Mulier Instituut. (2021, 19 oktober). Beweegvriendelijkheid van Nederland in kaart gebracht. Geraadpleegd op 4 november 2021, van <https://www.mulierinstituut.nl/actueel/beweegvriendelijkheid-van-nederland-in-kaart-gebracht/>

Lucassen, J. (2021). Urban sports: van marginaal naar mainstream. Geraadpleegd op 2 november 2021, van: <https://www.platformbuitenspelen.nl/artikel/urban-sports-van-marginaal-naar-mainstream>

Lucassen, J, & van Kalmthout, J. (2015). Vitale clubs voor sport en samenleving. Geraadpleegd op 19 november 2021, van: https://www.kenniscentrumsportenbewegen.nl/kennisbank/publicaties/?vitale-clubs-voor-sport-en-samenleving&kb_id=16277

NOC*NSF. (2020). Zo Sport Nederland 2020. Geraadpleegd op 22 november 2021, van https://nocnsf.nl/media/4412/zo-sport-nederland-2020_def.pdf

NOC*NSF. (2021). KISS-rapportage. Geraadpleegd op 20 november 2021, van <https://nocnsf.nl/sportbonden/kiss-lidmaatschapscijfers>.

Poel, H. van der, & Pulles, I. (2020). Monitor Sport en corona: de gevolgen van coronamaatregelen voor de sportsector. Utrecht: Mulier Instituut.

Provincie Flevoland. (2017). Samen maken we Flevoland. Geraadpleegd op 24 november 2021, van: <https://www.flevoland.nl/getmedia/4187edb4-d9cd-482f-bc7d-fc0a9aaa0da3/Omgevingsvisie-FlevolandStraks-8-11-17-dv.pdf>

Provincie Flevoland. (2018). Actualisatie Sportnota Provincie Flevoland.

Geraadpleegd op 25 november 2021, van: <https://www.flevoland.nl/getmedia/6f5dbeb5-1abd-4390-8cec-f865eb7b9182/Sportnota-2018-2023-dv.pdf>

Pulles, I. (2020, september). NEDERLANDERS ZIJN VEEL MINDER GAAN SPORTEN EN BEWEGEN.

Geraadpleegd op 25 november 2021, van:

www.kennisbanksportenbewegen.nl/?file=10129&m=1602676701&action=file.download

Schnabel, P. (2004). Het zestiende Sociaal en Cultureel Rapport kijkt zestien jaar vooruit. In: SCP, In het zicht van de toekomst. Sociaal en Cultureel Rapport 2004, Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Sport en bewegen in cijfers. (z.d.). Bewegvriendelijke omgeving. Geraadpleegd op 4 november 2021, van

<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/toekomstverkenning/trendscenario/beweegvriendelijke-omgeving>

Sport en bewegen in cijfers. (z.d.-b). Trendscenario. Geraadpleegd op 4 november 2021, van

<https://www.sportenbewegenincijfers.nl/toekomstverkenning/trendscenario>

7. Bijlagen

Bijlage 1

Factor	Uitleg van de factor
Locatie	Is het een locatie die voor iedereen vrij toegankelijk is of gaat het om een besloten locatie waar entree moet worden betaald. Voor iedereen toegankelijke locaties hebben doorgaans een hogere economische impact.
Eén- of meerdaags	Gaat het om een eendaags evenement of om een meerdaags evenement. Als het een meerdaags evenement is dan zal er sprake zijn van overnachtingen, meer dagbestedingen, meer toeschouwers over verschillende dagen, etc.
Nationaal/regionaal	Is het een evenement met een nationale of een regionale uitstraling? Op sportevenementen met een nationale uitstraling komen doorgaans meer toeschouwers en meer deelnemers af.
Toeschouwers-sport	Dit is een factor die direct is gerelateerd aan het specifieke karakter van de sport. Is het een kijksport of is de sport niet goed te volgen als toeschouwer. Er zijn sporten die sinds jaar en dag toeschouwers trekken, mede omdat ze vanaf de kant of op de tribune goed te volgen zijn en dus populair zijn als toeschouwer-sport, zoals voetbal, volleybal, basketbal, triathlon, darts.
Status evenement	Is het een evenement dat een lokale, regionale, landelijke of internationale status/uitstraling heeft. Kortom, gaat het bijvoorbeeld om NK's, EK's of WK's, Dan is de waarde hoger.
Sociale status sport	Heeft de specifieke sport een hoge of lage sociale status? Golf, tennis, cricket en zeilen zijn bijvoorbeeld sporten met een hoge sociale status en vechtsporten, darts en voetbal hebben een lagere sociale status.
Aantal toeschouwers	Hoeveel toeschouwers komen naar het evenement? Zijn dit er tientallen, honderden, duizenden of zelfs tien- of honderdduizenden?
Deelnemers-evenement	Is afhankelijk van teamverband of individuele deelname. Als er meer deelnemers zijn en veel begeleiding nodig is dan zal de economische impact groter zijn.

Bijlage 2

NR	Sport	Totaal	Identiteit	Populariteit	Vitaliteit	Topsport	Evenementen
1	Watersport	88	19	17	16	18	19
2	Hardlopen	69	16	14	15	4	20
3	Triathlon	69	20	7	8	14	20
4	Badminton	62	2	12	12	17	19
5	Hippische Sport	60	10	10	12	10	18
6	Voetbal	59	9	8	13	16	14
7	Wielrennen	59	16	5	14	4	20
8	Toerfietsen	56	18	13	11	0	15
9	Golf	55	10	10	14	7	14
10	Basketbal	54	4	9	13	10	18
11	Taekwondo	53	2	11	8	14	18
12	Survival / obstacle run	53	13	10	10	0	20
13	Judo	52	5	7	15	7	18
14	Wandelsport	52	13	9	15	0	15
15	Urban Sports	51	13	11	12	0	16
16	Handboogschieten	51	5	5	11	16	14
17	Hockey	51	3	6	15	13	14
18	Atletiek	49	8	4	14	9	14
19	Sportvissen	49	10	12	13	0	14
20	Fitness	49	6	15	16	0	12
21	Volleybal	47	4	6	14	5	18
22	Tennis	47	5	6	14	8	14
23	Honk en softbal	46	7	11	8	9	12
24	Schaatsen	46	12	8	9	4	13
25	Skeelers	44	9	13	8	0	14
26	Crossfitness	43	5	13	13	0	12
27	Boksen	40	4	9	11	4	13
28	Zwemmen	38	8	3	13	2	12
29	Gymnastiek (turnen)	37	3	4	11	6	13
30	Rugby	37	4	12	8	4	10
31	Bridge	36	1	5	15	0	15
32	Korfbal	34	3	3	15	2	11
33	Handbal	32	3	3	9	2	16
34	Motorsport	29	4	7	7	2	9
35	Gewichtheffen	24	1	5	4	0	15
36	Skiën	13	3	2	6	2	0